

Latweefchu Uwises.

Nr augstas Gewefchanas = Kummissiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 39. Zettortdeenâ 29tâ Septempera 1832.

No Wentespils (15. September.)

Zilweka gudriba un winnas isdohmati skunstes darbi irr teizami, bet Deewa spehkam zilweks farvus gudribas spehkus ne warr lihdsinaht! To mehš ir schinnis deenâs effam wehrâ likkuschi.

Ne dohmajohst kuggis pee mums atnahze, ko muhsu juhmalneeki ar sawahm azzim wehl ne bija redsejuschi. Rihges Latweefchu kauschu draugs teem gan kahdu jauku sinnu no tahda bija dewis un to paschu ugguns kuggi nosauzis, ir masu bildi peelizzis, lai tahs isteikfchanas jo gaischi azzis spihdetu, bet mafstizzigs zilweks labprahnt ar pascha azzim gribb redseht, lai tizziba nahktu. — Kad nu gan eeksch tizzibas buhschanas schi Deewa dahwana ne nahkt zaur meefas, bet zaur garra azzim, tatschu ir schee dwehseles eerohtschi pee labbakas ischkirfchanas geld katram, kas zilweka gudribas darbas usmannigi gribb wehrâ likt. Latweefchu kauschu draugs mums bija stahstijis, ka ar tahdu kuggi ahtri pahr juhru warroht braukt, un ka brauzejeem wiss ne wajaga us wehju gaidiht jeb bailotees, ka ilgaki buhs zeltâ ne kâ nodohmajusch. To nu muhsu juhmalneeki, kas eeraddusch arween us wehju gaidiht, ne buht ne gribbeja tizzeht. Tê atbrauz treschâ September deenâ tas pats kuggis, ko mehš masâ bildê bijam redsejuschi, no Rihges, fur winsch farvus skunstes-darbus isstrahdajis, taggad atkal farwu zeltu us Ollenderu semmi usnehme, zerredams, tur labbakus pelnus mantohht. Tas eenahze muhsu ohstâ, jo wehtra prettim buhdama, istehreja welti kuggineeka dahrgas akmins-ohgles un aiskaweja winna zeltu; tapehz winsch 10 deenas palikke pee mums un gaidija — us wehju, prohti, us tahdu, kas wiffai bahrgi ne pubsch. — Teefa irr gan, ka tahds kuggis, kurra skrittuli, airu weetâ, zaur

wirdotas uhdens twaifu weenadi ween, kamehr skurstens kuhp, ar leelu spehku tohp rittinati, ir wehjam kahdu johni warr prettim turretees un lehnâ laikâ ahtri us preekschu steigtees; bet tatschu gudrs kuggineeks wehtras laikâ gohdu dohd kam gohds peenahkâhs un mekle ohstu, fazzidams: weens tiffai irr kas wehju un juhru warr apfaukt, un kam wehji un juhra irr paklaufigi!

Pauffler.

W e z z a j a m F u r r a m
wezzakajs draugs.

Deews lai dohd Tew labbu rihtinu, brahliht! Lassihligi ko Tew no firds rakstu. Tarwu gaischu prahntu pasihdams, jau schkeetohs Lawš pasihstamajs, un tadehl ne atraujohs, Tew sinnu no kahdas lihgsimibas raidiht, ko man pats Debbeš-tehws schehligi irr lizzis fadsihwoht. Jau no kahdahm ne fenn eedrikketahm preeksfwehdeenâs dseefinahm, kas, kâ zerreju, irr Lawâs rohkâs buhs kluiſchas, arri Tu buhfi nomannijis, ka manâ puffê kas gadditohs, pahr ko tautas-behrni wehstu kahrohš un ko Tu teem muhsu Uwises warretu likt isdaudsinahnt. Schi manna grahmatina Tew tadehl buhs mihli nahkufi, kâ drohscha wehsta nesseja pahr to, ko taggad gribbu isteikt.

Woi pasihsti wezzu zeenijamu Pohpes un Rindes dwehsele-gannu, kam Deews schehlastibu parahdijis, 80 waffaras redseht un pufšfintu no gaddeem tahm minnetahm diwi draudseem par mahzitaju buht? — Pasihstams Kursemmei winsch irr deefgan, — zeenihšs un mihlohts kâ nahkâhs tif pat, un — flawehts Deews! — wehl tif wesseligš nn spehzigš, ka retti tahdu firmu tehwu atraddihš. — Peektâ padefnita

fwehdeenâ pehz waffaras fwehtku Utswehtes
1782trâ gaddâ par mahzitaju eezelts, winsch
tanni paschâ fwehdeenâ schinni gaddâ bija no-
dohmajis, kâ mahzitajs, farwu ammata-gohda-
deenu fwinneht, jeb garwihleht preeksch ta Runga
ar firdspateizibu. Râ Piltenes Superdenta-weet-
neeks un Piltenes Prahweests, kâ tehws un
tehwa = tehws, — kâ mihligs un pastahwigs
draugs winsch tadeht us to mimietu preeka-fweh-
deenu farvus jaunafus ammata-beedrus, farwu
weenigu meitu, farvus behrna-behrnus un rad-
dus, farvus skohlas-behrnus, kas taggad jau
wihru-fahrtâ un farvus wezzus draugus Kindes
basnizkunga muischâ fa-azijnajis, tohs peektdeenâ
jau un fesdeenâ tur mihli fagaibija un usnehme,
spehzigis rahdidamees un turredamees, kamehr
winsch farwejus un schee winnu ar preeku affa-
rahm apfweizijnaja. Bet fwehtu rihtu agri wehl
septini us musihku spehlehmi labbi ismahziti fun-
gi, no Wentespils atsteiguschees, tam pulksten
septindôs ar jauku skunstes musihki labbu rihtu
bewe, un lihds tas bija beidsees wiffi fapulzinati
mahzitaji un zitti weeschi firmam garwiletajam
apfahrt stahjuschees ar tschetrachim balsim dseeda-
ja: Sirds mohstees un ne kawe ic. — Pehz
schihis dseefinas atskanneja ihpascha rihta luhg-
schana, beigta ar tahs, fo tas Rungs pats luhgt
mums mahzijis, un pehz tahs ta dseefina: Lai
wiffi Deewu teiz ic., ar pilnigu musihki parwad-
dita. Tad trihs mahzitaji pa fahrtu slaweja-
mam firmgalwin ihpaschas runnas turreja, tam
laimu wehledami, — pirmajs wiffa aprinku
mahzitaju wahrâ wahziffi, — ohtrajs wiffu
wezza tehwa skohlas behrnu, audsektu un drau-
gu wahrâ un weeta latiniski runnadams, —
treschajis atkal wahzu wallodâ no firds isteif-
dams, fo wiffi, ta gohdinata tehwa mihli behr-
ni un raddi, tam schi gohda-deenâ wehlejahs
fwehti apleezinaht. Ur spohschahm azzim, kâ
no debbestim apskaidrohts un spehzinahts, firm-
galwis atbilbeja, un tad kahdu brihdi, kâ falsch
ohsola zelms, no sarreem un lappahm sawahm
aplahts, mannahm azzim pasudde. Drihs rah-
dijahs winsch atkal no Deewa garra stiprinahts
un fanehme tahs skaisas gohda-grahmatas, no
Tehrpates augstas skohlas mahzitajem un muh-

fu augsti zeenijamas basnizas-teefas tam raidi-
tas, ar pateizibas affarahm, un ta lihds arri-
dsan tahs, fo tee winna usraudfischanaï ustizzeri
ammata beedri no abbajahm Wentes pusehm
tam latiniski bija rakstijuschi, wiffu asoti glab-
badams. Tad, masu brohfastinu noturrejuschi,
pulksten dewindôs dewamees us Deewa-nammu;
— fwehtihis firmajs ganz ar snochtu braufschus
papreeksch, — jo spehki bija jataupj, — un
diwipadesmit dwehselu ganni pa pahreem ar lab-
bu draudfiti jeb arwu pulzinu kahjahm teem pak-
kal. Tâ aissneedsam pa lihdsenu, ar eglitehm
un pukkehmi nosihmetu zellu wezzu, masu Kin-
des basnizinu, wissapfahrt ar draudses behr-
neem isgresnotu, kas zeppures rohâ un affaras
azzis wezzu tehwi pee preekschbasnizas fagaibija
un fanehme. Winsch mihligi tohs apfweizijnajis
kahpe pa treppeem dsikâ basnizina eekschâ un
altari aissneedsis, tur ar farweem ammata bee-
dreem zellôs mettahs un tanehr isluhdsahs, ka-
mehhr wiffa draudse basniza cenahze un zitti kam
wairs weetas tur ne raddahs pee lohgeem no ah-
renes bija peekahpuschi, gribbedami arri skatti-
tees un dsirdeht, kas fwehtâ weeta Deewam par
gohdu notiftu. Ne spehju Tew isteift, kâ jauki
un firsnigi to Debbests tehwi abbejâs draudses,
Latweeschu un Wahzu wallodâ ar dseefinahm,
luhgschanahm, spreddikeem, runnahm un atkal
ar dseefinahm un musihki gohdaja. Bet pahr
to, kas man tur wiffai patikke tomehr ne gribbu
kluffu zeest, prohti pahr to, ka pats wezzajis, ar
mihligu no tizzibas apskaidrotu gihmi us drau-
dsehm greesees, preeksch altara zellôs kritte un
ar skaltu balsi luhgdams Deewu slaweja par
preekeem un behdahm, fo winsch farwâ ilgâ muh-
schâ fadsihwojis un tad draudses, luhgdams,
mohdinaja us pastahwigu tizzibu un fwehtu dsih-
woschanu. Swehtâ kluffumâ tahs winna wahr-
dus fanehme un firdis tahs peeminnehs. —

Pulksten diwôs no Deewa namma pahrnahku-
schi ar wairak ne kâ 60 weescheem to gohda-
un preeku-maltiti noturrejam. Itt wisseem tikke wes-
selibas usdsertas, kam schis gohdôs nahzahs, proh-
ti ar fahntu, gauwu un firdslihgsnibu. Tschetros
galdu atstahjam, zerredami ka Wezstehws eeschohht
launagu paduffeht, bet winsch palikke muhsu

widdü, jautr's un spehzig's wiffu preeku walddams.

Pa tam staryam behrni tam wehl daschdaschadu preeku fataifija. Plattas durwis no gallkambara peepeschi atwehrah's un tur redseja us statamü spehli fataifitu, ar mahkoneem un meijahm apehnotu pukku=dahrfinu. Behrnu=behrni tur adrabde stary pukku=wainakeem eemigguschu mahfinu un leegi farunnajah's, ais fruhmeem paslehptees un to ar dseefininu pamohdinaht. Ta dseefinina atffanneja. Winna atmohdah's, bet kà no kahda jauka fayna, sahkdama luhgtees, lai tas mihlig's engelis, kas tai faynt parahdijees un tai Wezstehwu eepreezinah't apfohlijis — tai atspihdeht steigtohs. Ur winnas luhdse un gaidija zerrigi tee, kas bija to usdseedajuschu. Tè schlihras us weenreis tee mahkoni ais dahrfa schohdsina. Kà faulite uslez, spohscheem starreem, smaididama, tas fagaibih'ts weefis atspihdeja ar diwi maseem preeku=engelischeem, un jauki teem behrneem fluddinadams, ka Deew's teem teescham to nowehleschoht fo tee tehwan par laimu ar winnu isluhgschotees, winsch mettah's zeltos ar teem, un lifkah's winnu luhgschanas debbesis aisnest. Tad kà fargu=engelis tah's behrnu mihlestibas us wezzakeem no teem pasih'ts, winsch dahwaja firmgalwim ohsola=lappu krohniti, kas nosihmejoht to nesawihstamu, fo Kristus pastaros fawcem ustizzigeem kalpeem uslif's.

Kà pehz tam wehl drohscha meitina wahzu wahrdu mihlã wisseem weeschcem to wahrdu: „Zubel=Greis“ dewe usminneht un ar pehrluwihnu winnam wesselibas usdsehre, — ka swefchu tautu drehb's apgehrbti draugi un dailas meitinas, winnam apfahrt danzadami, tam jawnu deenu preekus atgahdaja, — kà winsch ar lihgsnibas dseefiniam tiffe pehz pussnakti tã fakfoht eemidfinah'ts, — kà winsch pat's ohtrã rih'tã to trohksniti aisbildinaja fazzidams: „Kad sinnu, kas un kã dseed, tad warru faldi duffeht,“ — kã wiss bes norunnahm faderreja un isdewah's, — kã lihgsni tee weeschi zitti pakkal zitteem ischlihras: to fãidri isteift mutte labbak speh's, nã spalwa. Ur wahrdu — tizziba, augsta gudriba un skunste bija mihli fabeedrojusches,

to preeku swehdeenu apffaidroht, fo Deewam pateifdams, azzis un aufis waltam, lihds fwinnejis Law's draugs, nosauzams — wezzajs — Kahrlis.

Teefas fluddinadanas.

Us pawehleschanu tah's Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 10. 10. 10., tohp no Behrsmuischas pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas prassichanas pee Lustsmuischas (Friedrichslust) fainneeka Lihmannu Geerta buhtu, usajzinati, tanni 15tã Oktobera deenã f. g. pee schih's pagasta teefas peeteiftees, ar to pamahzichanu, ka tee, kas ne peeteifsees, wehlaiki wairs ne fluh's peenemti.

Krohna Behrsmuischas pagasta teefa 22trã Septem-bera 1832.

(S. W.) † † † Kiffe Uns, peefehdetais.
(Nr. 413.) Müller, pagasta teefas fãihweris.

Us Wentespil's aprinka teefas spreedumu tap's tah's teem behrneem Benjamin, Willelm, Werdinant un Kahrl Lange peederrigas mantas — prohti, labbas gultu=drahnas, daschi speegeli, derrigi sudraba rihki, kas lihds 3 mahrzinus 11 lohtinus welf, masgajamas drahnas un zittas pee nammu=buhfchanas derrigas leetas pee Dundanges pagasta teefas par fãidru mafsu us uhtruppi pahrhohtas — us fo 10ta Oktober deena f. g. nolikta irr, kas wisseem par sinnu.

Dundanges pagasta teefa, 27tã Augusta 1832. 2
Ernst Muffel, pagasta wezzakais.
(Nr. 174.) Dr. Stawenhagen, pagasta teefas fãihweris.

No Kabillas pagasta teefas tohp fluddinaht's, ka tas Kabillas fainneeks Kalwe Jannis un winna seewa Kattrihne, kam pascheem behrni ne irr, ar sawu seewas brahta dehtu, to puifi Matt salihgschanu eestahdijuschu — tur Matt apfohla par winneem wezzumã gahdht — un tur pretti Kalwe Jannis ar sawu seewu Kattrihne atwehl — ka pehz winnu mireschanas tas puifs Matt winnu atlikkumu eedabbu; — ja kahdam no teem raddeem ta Kalwa fainneeka Janna prett scho lihgschanu pretti jarunna buhtu, tas lai diwi mehneschu staryã atfauzah's, jeb sagaida ka schi salihgschana zur teefu apstiprinata tap's.

Kabillas pagasta teefa 6tã Septembara 1832. 2
(S. W.) † † † Wihnsarraij, pagasta wezzakais.
(Nr. 104.) Kuhde, pagasta teefas fãihweris.

Tas, kam weens scheid nobohts buhkand semneekus firg, 8 lihds 9 gaddus wez, bes kahdahm simehm, kas preeksch kahda laika Barberes Pulku mahjäs pee- klichdis, peederr, tohp usäzinahts, lai tas 6 neddelu starpä no appalschrafsitas deenas ar sawahm peerah- bischanahm scheid peeteizahs — zittadi schis firg pa- gasta lahdei par labbu pahrdohs tap.

Barberes pagasta teesä, 12tä September 1832. 2
(Z. S.) Grismallej, pagasta wezzakais.
(Nr. 180.) Kühn, pagasta teesas stihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Tanni nakti stary 18tu un 19tu September f. g. Wezäs Schaggares Dhsola krohdineekam Zehlab 3 firgi sagti, prohti: pahjäs firg, lihds 16 gaddus wez; tumtschi behra kehwe ar baltu stihpi pahr deg- gonu, 9 gaddus wezza; un behra kehwe ar bleffi us peeru, lihds 9 gaddus wezza. Kas tam krohdineekam palihdschs schohs firgus atkal rohkä dabhuht, tam winsch 10 fubr. rublus pateizibas naudu sohla.

Wezäs Schaggares Dhsolukrohga, 19tä Septem- ber 1832.

3. firgi sagti.

Lai nakti no 17ta us 18tu Augusta tappa tam Stuhresmuischas = EENDORVES mohderneekam Weh-

werim Ernest, pee ta Jaun-Swarbes Lahmeskrohga weens dumsch (schwarzbraun) firg 6 lihds 8 gaddus wez, pilniga sehtu firgu leeluma sagts, kurram tahs simeh irraid; k: labba preekschlahja un kreisa pak- kalfahja irr augsti baltas, labba pakalfahja semmaki balta, kreisa preekschlahja ar baltu naggu, un ma- sum baltu spalwu aplahrt; pee kreisas pakalfajkas, us mallu prett pasleppeneem irr mas krusinsch. Par scho firgu tappa par. 2 neddelahm 31 fudraba rubli sohliti. Lai paschä nakti tappa no Jaun-Swarbes Wezkal- lej mahjahm 2 behri (braune) firgi sagti; tas weens 10 gaddus wez, ar bruhneem farreem un asti, tas ohtrais 11 gaddus wez, ar kupleem, melleem farreem un asti, kurram kreisa pakala-kahja tas nags lihds zollu garrumu plihfirs irr; schee 2 firgi no pilniga seh- tu firgu leeluma un katris 20 fudraba rubli wehrts. Tahs pehdas tappa pehz ta pahrslehsta nagga lihds Salbus basnizu dshitas, kur tahstak leels leetus win- nas saudeja. To 18tu Augusta zettordeenas rihtu agri effoht weens reiseneeks weenu schihdu ar tahdeem 3 firgeem pee Skrundes plohsa krohgu redsejis, kurri tohti fassreeti bijusch. Tam kas schohs 3 firgus at- fappes, tohp desmit fudraba rubli maksati; prohti, par to dumjo 4 fudraba rubli, un par katru behru 3 fudraba rubli, un lai tas peesauzahs woi Stuhres- muischä (Sturhof), woi Jaun-Sward. I

Stuhresmuischä 23schä Augusta 1832.

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Rihgē tanni 19tä Septempera 1832.

	Sudraba naudä.			Sudraba naudä.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 65½ kap. papihru naudas geldeja	1	—	I pohds kannepu . . . . . tappe maksahs ar	1	—
5 — papihru naudas . . . . . —	1	36	I — linnu labbasas surtes — —	2	—
I jauns dahlberis . . . . . —	1	31	I — — flitakas surtes — —	1	80
I puhrs rudsu . . . . . tappe maksahs ar	1	40	I — tabaka . . . . . — —	—	60
I — kweeschu . . . . . — —	1	80	I — dselses . . . . . — —	—	65
I — meeschu . . . . . — —	1	5	I — sweesta . . . . . — —	2	30
I — meeschu = putraimu — — —	1	60	I muzzä filku, preeschu muzzä — —	5	—
I — ausu . . . . . — —	—	65	I — — wihfschnu muzzä — —	5	25
I — kweeschu = miltu . . . . . — —	2	40	I — farkanas fahls . . . . . — —	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls — —	5	25
I — rupju rudsu = miltu — — —	1	25	I — rupjas baltas fahls — —	4	50
I — firnu . . . . . — —	1	30	I — smalkas fahls . . . . . — —	3	90
I — linnu = sehklas . . . . . — —	3	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
I — kannepu = sehklas . . . . . — —	1	20	warra nauda stahw ar papihres naudu weenä		
I — kimmenu . . . . . — —	3	—	maxsa.		

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.